

กลยุทธ์ที่ ๑

การปรับตัวสอดคล้องกับ New Normal วิถีชีวิตใหม่ หลังวิกฤตโควิด ๑๙

ประวัติศาสตร์หน้าใหม่บันทึกไว้เลยว่า ตั้งแต่ปลายปี ๒๕๖๒ ถึงปี ๒๕๖๓ ประชาชนทั่วโลกกว่า ๒๐๐ ประเทศและดินแดน ต่างประสบกับมหันตภัยร้ายคือ โรคระบาดที่ชื่อว่า ไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) หรือโควิด ๑๙ โดยเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๓ องค์การอนามัยโลกหรือ WHO ได้ประกาศให้เป็นโรคระบาดใหญ่ทั่วโลก (Pandemic) เพราะนอกจากแพร่ระบาดในเมืองอยู่ชั้นมณฑลหมู่เปย์ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนแล้ว ยังระบาดไปทั่วจีนและทั่วโลก จนมีจำนวนสะสมของผู้ป่วยมากกว่า ๕,๐๐๐,๐๐๐ คน เสียชีวิตแล้วกว่า ๔๐๐,๐๐๐ คน (ณ พฤษภาคม ๒๕๖๓) เฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกา ดูเหมือนตัวเลขผู้ป่วยโควิด ๑๙ จะยังเพิ่มขึ้นไม่หยุดยั้ง ทั้งยังแพร่กระจายไปยังประเทศข้างเคียง จนรัฐบาลแต่ละประเทศ รวมทั้งประเทศไทย ต้องออกมาตรการที่เข้มข้นขึ้นเรื่อย ๆ มารับมือกับการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ๒๐๑๙ นี้

การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ทำให้ทุกประเทศทั่วโลกต่างดำเนินมาตรการเพื่อควบคุม ป้องกัน รักษาพยาบาล ลดการสูญเสียชีวิตผู้คนและความเสียหายในมิติอื่น ๆ โดยหลักการที่หลายประเทศนำมาใช้คือ การรักษาระยะห่างทางสังคม Social Distancing การใช้หน้ากากอนามัย เจลและแอลกอฮอล์ รวมทั้งมาตรการปิดเมือง Lockdown หยุดการเคลื่อนไหว หยุดการทำงาน หยุดการเดินทาง เป็นระยะเวลาหลายเดือน แล้วแต่นโยบายของรัฐบาลและความรุนแรงของการแพร่ระบาดของโรคร้ายในแต่ละประเทศ

ผลจากการดำเนินการดังกล่าวอย่างต่อเนื่องเป็นแรมเดือน ทำให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า ความปกติในรูปแบบใหม่ หรือ New Normal เป็นคำที่ Bill Gross ผู้จัดการกองทุนชื่อดังของสหรัฐอเมริกา ที่โด่งดังในช่วงวิกฤตการเงินสำคัญของโลก กล่าวไว้ในปี ๒๐๐๘ หมายถึงพฤติกรรมของคนในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป หลังจากเกิดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง เช่น การถือกำเนิดขึ้นของอินเทอร์เน็ต ที่ส่งผลให้รูปแบบการใช้ชีวิตของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป และการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ในครั้งนี้ ก็ได้นำมาซึ่งความปกติในรูปแบบใหม่ หรือ New Normal เช่นกัน

ณ วันนี้ แม้การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ จะยังคงดำเนินอยู่ต่อไปและไม่มีใครทราบได้ว่าเมื่อไรจะสิ้นสุด เนื่องจากขณะนี้ยังไม่มีวัคซีนในการป้องกันเชื้อโรค ซึ่งคาดว่าจะต้องใช้เวลาพอสมควร และอาจไม่น้อยกว่า ๑ ปี โรคโควิด ๑๙ จึงไม่เพียงแต่จะสร้างผลกระทบเชิงการแพทย์และสาธารณสุขเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบในทุกมิติ ทั้งเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมกับทุกประเทศทั่วโลก สิ่งที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันทันทีในยุคนี้ จึงไม่ใช่แค่เพียงการแทนที่ (Disruption) แต่เป็นแนวโน้มของการเกิดความปกติในรูปแบบใหม่ (New Normal) ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความเปลี่ยนแปลงในทุกมิติของโลก และไม่อาจปฏิเสธได้ว่า ความปกติในรูปแบบใหม่ หรือ New Normal กำลังคืบคลานรุกคืบเข้ามาเรื่อย ๆ จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่เราเริ่มมองเห็นการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เกิดขึ้นในวิถีชีวิตประชาชนทุกสาขาอาชีพ ที่จำเป็นต้องปรับตัวเองให้ทันและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อความมั่นคงในการดำรงวิชาชีพและดำรงชีวิตให้รอดอยู่ได้ นักประชาสัมพันธ์นับเป็นอีกอาชีพหนึ่ง ที่จำเป็นต้อง

ปรับตัวเองให้รองรับและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน เฉพาะอย่างยิ่ง ท่านที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เป็นอัตลักษณ์ เป็นสังคมพหุวัฒนธรรม มีปัญหาด้านภาพลักษณ์และความไม่มั่นใจในความมั่นคง ปลอดภัย

ทั้งนี้ ความปกติในรูปแบบใหม่ หรือ New Normal ที่จะเกิดขึ้นในประเทศไทย มีอยู่อย่างน้อย ๑๐ ประการ ดังนี้

๑. ทุกมิติของการใช้ชีวิต รวมทั้งพฤติกรรมการใช้บริโภคและการซื้อขายของประชาชน จะเข้าไปอยู่ในโลกออนไลน์มากขึ้น เช่น การซื้อหาปัจจัย ๔ ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย การทำธุรกรรมทางการเงินและแนวคิดในการประกอบอาชีพหรือการทำธุรกิจ แม้หลังวิกฤตนี้จบลง ทุกอย่างจะกลายเป็นความปกติใหม่ และคาดการณ์กันว่ายอดขายจากธุรกิจ E-commerce จะเพิ่มสูงขึ้นมาก

๒. ประชาชนมีการปรับตัว พัฒนา เรียนรู้เทคโนโลยีใหม่เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สามารถใช้งาน ได้จริงมีประสิทธิภาพและเท่าทัน สมาร์ทโฟนหรือโทรศัพท์มือถือ จะเป็นปัจจัยสำคัญจริง ๆ ในการดำรงชีวิต การเพิ่มพูนความรู้ เพื่อให้เป็นผู้รู้ ผู้ชำนาญ ผู้มีความสามารถและมีคุณธรรม เป็นเรื่องสำคัญที่ทุกคนจะต้องทำทุกครั้งที่มีโอกาส

๓. เข้าสู่สังคมไร้เงินสด เมื่อมีการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น เกิดพฤติกรรมในการทำธุรกรรมทางการเงิน ผ่านโลกดิจิทัล การใช้ดิจิทัลแบงก์กิ้ง (Digital Banking) หรือธนาคารแบบออนไลน์ แอปพลิเคชัน e-Wallet และการจ่ายเงินผ่านระบบดิจิทัล จะเป็นประตูเบิกทางไปสู่การทำทุกอย่างให้เป็น E-commerce เพิ่มมากขึ้น ผู้บริโภคจะหันไปใช้อุปกรณ์ที่รองรับอินเทอร์เน็ตได้ดีที่สุดและเกิดการแข่งขันอย่างรุนแรง เกี่ยวกับแพ็คเกจ อินเทอร์เน็ต ค่าโทรศัพท์และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

๔. ระบบการศึกษาของไทยจะเปลี่ยนไปเป็นการศึกษาออนไลน์เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีการเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของการศึกษาแบบเดิมกับการศึกษาออนไลน์ ในมิติต่าง ๆ เช่น ความเสี่ยงในการดำรงชีวิต การเสียเวลา ค่ารถค่าเดินทาง การพักผ่อน เบียดเบียน ค่าเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เป็นต้น

๕. นโยบายการทำงานที่บ้าน หรือ Work from home จะถูกนำมาใช้เพิ่มมากขึ้น ทั้งในระบบราชการ เอกชนและภาคประชาชน รวมทั้งมีการปรับระบบกระบวนการทำงาน เช่น งานบางหน้าที่ให้ทำที่บ้าน ทำให้บริษัทประหยัดต้นทุน เช่น ค่าเช่าสำนักงาน ค่าไฟฟ้า หรือค่าใช้จ่ายอื่น พนักงานก็จะประหยัดค่าเดินทาง ค่าอาหาร ค่าเครื่องแต่งกาย เป็นต้น จะมีการพิจารณาตำแหน่งงานที่จำเป็นและไม่จำเป็น การจ้างบุคคลภายนอก การคัดเลือกพนักงานหรือการมอบหมายงาน เป็นต้น

๖. ทุกคนจะให้ความสำคัญและใส่ใจเรื่องการดูแลสุขภาพเพิ่มมากขึ้น มีการออกกำลังกาย ดูแลตนเอง เลือกรับประทานอาหาร มีการศึกษาวิจัยคิดค้นความรู้ด้านสาธารณสุขเพิ่มมากขึ้น เกิดการศึกษาด้านสุขภาพ งานหรือธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ จะมีโอกาสเจริญเติบโต และมีอนาคต อาทิ การรักษาหรือปรึกษาโรคทางออนไลน์ ธุรกิจอาหารเสริม อาหารสุขภาพ และการออกกำลังกาย เป็นต้น

๗. การรักษาระยะห่างทางสังคม หรือ Social Distancing ซึ่งเป็นมาตรการสำคัญในการลดการแพร่เชื้อโควิด ๑๙ จะกลายเป็นภาวะปกติ ที่ทุกคนให้ความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากประชาชนตระหนักและมีความระมัดระวังเพิ่มมากขึ้น การพกหน้ากากอนามัย การพกเจลหรือแอลกอฮอล์

หรือการรักษาระยะห่าง จะยังคงมีอยู่ ที่สำคัญ เกิดผลกระทบต่อหลายธุรกิจ เช่น ร้านอาหาร การขนส่งสาธารณะ ห้างสรรพสินค้า ตลาด สถานศึกษา การกีฬา เป็นต้น ทั้งนี้ กิจกรรมที่มีการรวมตัวประชาชนจำนวนมากบางกิจกรรม ยังไม่สามารถดำเนินการได้ หรือถ้าได้ ก็จะต้องลดจำนวนคนลง เช่น โรงหนัง คอนเสิร์ต ร้านอาหาร การแข่งขันกีฬา การประชุมสัมมนาและอื่น ๆ จนกว่าจะมีความมั่นใจว่าปลอดภัยจริง ๆ

๘. การปฏิบัติศาสนกิจ ไม่ว่าศาสนาใดก็ตาม ที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรค จะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เนื่องจากรูปแบบวิธีการปฏิบัติศาสนกิจของหลายศาสนา ทั้งศาสนาพุทธ อิสลาม คริสต์หรืออื่น ๆ ล้วนมีลักษณะที่ความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาด และไม่เข้ามาตรฐานของ Social Distancing เช่น การตักบาตร การจับมือ การกอดกัน เป็นต้น

๙. ประชาชนจะมีการวางแผนการดำเนินชีวิตเพิ่มมากขึ้น ทั้งในด้านการทำงาน ที่จำเป็นต้องมีรายได้มากกว่า ๑ ทาง หรือการทำงานมากกว่า ๑ งาน เนื่องจากภายหลังจากการหยุดงาน ปรากฏว่าหลายคน ทั้งที่เป็นลูกจ้างและเป็นนายจ้าง ต่างมีความลำบากเรื่องภาระค่าใช้จ่าย นั้นแสดงให้เห็นว่า ที่ผ่านมาระยะของการบริหารการเงินล้มเหลว ดังนั้น เมื่อมีโอกาสหยุดงาน อยู่บ้าน หยุดเชื้อเพื่อชาติ จะเป็นส่วนสำคัญให้หลายครอบครัว ได้ครุ่นคิด ได้ตระหนัก ได้หารือ มีการวางแผนการเงิน มีการหารายได้ที่มากกว่า ๑ ทาง รวมทั้งอาจฝึกอาชีพใหม่ หรือลองทำอาชีพอื่นที่ไม่เคยทำมาก่อน ซึ่งหลายคน ก็ได้รู้ว่า นอกจากงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน ตนเองยังมีความรู้ ความสามารถด้านอื่นที่สามารถเป็นช่องทางหารายได้สู่ครอบครัวได้

๑๐. ครอบครัวเข้มแข็ง เนื่องจากภายหลังที่ทางการประกาศพระราชกำหนดในสถานการณ์ฉุกเฉิน ในช่วงการกักตัวอยู่บ้าน หยุดเชื้อเพื่อชาติ เป็นผลให้หลายครอบครัว ซึ่งโดยปกติสมาชิกมักจะไม่ได้รวมกันพร้อมหน้าพร้อมตา เนื่องจากต้องไปเรียนหนังสือบ้าง ไปทำงานบ้าง พอเกิดโรคระบาดโควิด-๑๙ ไม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ดังนั้น ในหลายครอบครัวจึงมีโอกาสดูแลกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน ใช้ชีวิตร่วมกัน มีการปรึกษาหารือ การวางแผนชีวิตครอบครัวร่วมกัน ซึ่งจะมีผลให้ครอบครัวคนไทยมีความเข้มแข็งและมั่นคงมากขึ้น

ทั้งหมดคือ ความปกติในรูปแบบใหม่ หรือ New Normal ที่จะเกิดขึ้นกับวิถีชีวิตของคนไทย โดยทั่วไป แต่สำหรับคนไทยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ อาจมีความซับซ้อนมากกว่า เนื่องจากยังเป็นพื้นที่ที่มีปัญหา เป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม และใช้ศาสนาเป็นวิถีในการดำรงชีวิต ดังนั้นจึงจำเป็นที่ผู้ที่ปฏิบัติงานในฐานะที่เป็นนักประชาสัมพันธ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ต้องศึกษา เรียนรู้ ทำความเข้าใจ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การอบรมสัมมนา ที่มีคนहु่มาก ต่อไปจะลดน้อยลง

การถ่ายหมู่ในลักษณะนี้ ต่อไปอาจเปลี่ยนแปลงจากเดิม

การประชุมจะใช้รูปแบบประชุมทางไกล หรือระบบ zoom เพิ่มมากขึ้น

การจัดงานวันเด็กแห่งชาติ ปีต่อ ๆ ไปอาจมีรูปแบบแตกต่างจากเดิม

กิจกรรมทางศาสนา ที่เคยปฏิบัติอาจต้องเปลี่ยนไป